

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Kazanım: SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.

1. Türkiye'nin büyük bir şehrinde mühendis olarak çalışan Ahmet Bey bilgisayar mühendisliği eğitimi almış ve yazılım geliştirme konusunda uzmanlaşmıştır. Ahmet Bey'in geliştirdiği yazılımlar; fabrikaların daha verimli çalışmasına yardımcı olmakta, üretim süreçlerini hızlandırmakta ve üretim hatalarını azaltmaktadır. Ayrıca bu yazılımlar sayesinde birçok firma, ürünlerini dünya çapında satabilmekte ve daha fazla gelir elde edebilmektedir. İşini severek yapan Ahmet Bey, yazılım geliştirerek hem kişisel gelişimine hem de ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır.

Ahmet Bey'in yaptığı çalışmaları nitelikli insan gücünün ekonomiye etkisi açısından değerlendiriniz?

- Ayşe; hayvancılık, tarım, sanayi ve ticaret faaliyetlerinde bulunmaktadır.- Hayvancılık; ürünleri ve güçleri ile insanlara faydalı hayvanların bakımı, beslenmesi, üretimi ve yetiştirilmesini kapsayan ekonomik faaliyettir. Ayşe büyük çiftliğinde inek yetiştirerek hayvancılık faaliyetinde bulunmaktadır.- Tarım, insanların ekme ve dikme yoluyla toprağı işleyerek ürün elde etmesidir. Ayşe, çiftliğinde yem üreterek tarım faaliyetinde bulunmaktadır.- Sanayi; ham maddeye makinelerle biçim vererek, büyük miktarda üretim yapılan ekonomik faaliyettir. Ayşe; hayvanlarından elde ettiği sütü, çiftliğinin yakınında kurduğu fabrikada ayran ve yoğurda dönüştürerek sanayi faaliyetinde bulunmaktadır.- Ticaret; kazanç amacıyla yürütülen alım satım işleridir. Ayşe, ürettiği ürünleri marketlerde satışa çıkarak ticaret faaliyetinde bulunmaktadır.

Kazanım: SB.6.6.1. Demokrasinin temel ilkeleri açısından farklı yönetim biçimlerini karşılaştırır.

2.

Toprak ülkesi, sadece bir kişi tarafından yönetiliyor. Bu ülkede yönetme, karar alma ve uygulama yetkisi ülkeyi yöneten kişinin elinde. Bu ülkede seçimler olmuyor. Çünkü yönetici öldükten sonra yerine oğlu geçiyor.

Su ülkesi, ülkenin en zengin üç kişisi tarafından yönetiliyor. Bu ülkede tüm kararları bu üç kişi alıyor ve halk alınan kararlara uymak zorunda. Bu ülkede seçim de yapılıyor. Son seçimler bir hafta önce yapıldı ancak herkesin oy verme hakkı olmadığı için seçimlerde bazı kişiler oy kullanabildi. Seçimlerde sadece bu üç kişi aday oldu ve ne kadar oy aldıklarına bakılmaksızın tekrar ülkenin yöneticisi olarak seçildiler.

Toprak ve Su ülkesindeki yönetimi demokrasinin millî egemenlik ilkesi açısından karşılaştırınız.

Toprak ülkesi: Millî egemenlik ilkesi, demokrasinin bir ilkesidir. Demokrasilerde egemenlik millete aittir. Millet, egemenlik hakkını seçtiği temsilcileri, yani milletvekilleri aracılığı ile kullanır. Bu ilkeye göre halk kendi kaderini belirleme hakkına sahiptir. Oysa Toprak ülkesi tek kişilik bir yönetim şekline sahiptir. Yani monarşi ile yönetilmektedir. Ülkeyi yöneten kişi, tüm yönetim, karar alma ve uygulama yetkilerini tek başına elinde tutar. Bu ülkede seçimler yapılmaz ve halkın karar alma süreçlerine katılımı yoktur. Bu, ülke yönetiminin sadece bir aileye ve kişinin kontrolüne bağlı olduğu, halkın egemenlik hakkının hiçbir şekilde tanınmadığı bir sistemdir. Su ülkesi: Bu ülke ise ayrıcalıklı üç kişi tarafından yönetilmektedir. Seçimlere üç kişinin katılması ve ne kadar oy aldıklarına bakılmaksızın ülke yöneticisi olarak seçilmeleri, seçimlerin göstermelik olarak yapıldığını ve halkın karar mekanizmaları üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını gösterir. Oy kullananlar bu üç adaya oy verseler de vermeseler de sonuçta yönetici olarak seçilmiş olurlar. Bu da millî egemenlik ilkesinin ihlal edildiğini gösterir.

Kazanım: SB.6.7.1. Ülkemizin Türk Cumhuriyetleri ve komşu devletlerle olan kültürel, sosyal, siyasi ve ekonomik ilişkilerini analiz eder.

3. Aşağıdaki bilgi kutularında Türkiye'nin bazı Türk Cumhuriyetleri ile ilişkilerine örnekler verilmiştir.

Azerbaycan

Bakü-Tiflis-Kars demir yolu hattı iki ülke arasındaki taşımacılıkta önemli bir yere sahiptir. Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattı, Azerbaycan petrolünün ülkemiz üzerinden dünya ülkelerine ulaşmasını sağlamaktadır.

Kazakistan

Eğitim ve kültür alanındaki iş birliği, iki ülke ilişkilerinin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Merkezi Türkistan'da bulunan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesinin dört ayrı şehirdeki yerleşkesinde çok sayıda öğrenci öğrenim görmektedir.

Türkiye ile Türk Cumhuriyetleri arasında gerçekleştirilen bu iş birliği ülkeler arası ilişkileri nasıl etkiler? Örnek vererek açıklayınız.

Türkiye ile Azerbaycan ve Kazakistan arasında gerçekleştirilen iş birliği, bu ülkeler arasındaki ilişkilerin güçlenmesinde önemli bir rol oynar. Bu iş birlikleri, hem ekonomik hem de kültürel açıdan birçok fırsat sunar. Örneğin Bakü-Tiflis-Kars demir yolu hattı ve Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattı gibi projeler, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki taşımacılık ve enerji işbirliğini pekiştirir, iki ülke arasındaki ticaret hacmini artırır. Bu da her iki ülkenin enerji güvenliğine ve ekonomik kazancına katkı sağlar. Kazakistan ile Türkiye arasındaki eğitim ve kültür iş birliği, iki ülke arasındaki bağların daha güçlü hâle gelmesine, ortak tarih ve dil bilincinin gelişmesine katkıda bulunur. Türk-Kazak Üniversitesi gibi eğitim kurumları, öğrenci değişimi ve kültürel etkileşimi artırarak toplumsal düzeyde de bir yakınlık oluşturur. Bu tür iş birliği; iki halk arasındaki anlayış ve dostluğu pekiştirir, uzun vadede diplomatik ilişkileri güçlendirir.